

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

Cap. XII. De Ratione Compv tandi Temporis Ab Annorvm Nvmero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96570](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96570)

Palinodia hæc, in omnibus iniurijs verbalibus etiam apud Belgas in usu est, vt & apud Germanos, Mynsing. Centur. 2. Obseruat. 98. & Gallos: Pap. lib. 8. tit. 3. Arrest. 18. quanquã & alia pœnã arbitrio Iudicis (de qua hic Auctor) conuictiores in Belgie affici soleant. Sed an actio ad reclamationem cumulari possit, cum actione ad æstimationem iniuriarum? ex eâ pendet quæstione num criminalis vel civilis sit. & quãquam neutri opinioni sui desint auctores, communitamen, & Germaniæ & Belgij praxi receptum est Actionem ad palinodiam esse civilem, & cumulari posse, Gail. lib. 1. obseru. 65. Mynsing. Centur. 2. obseru. 98. Wesemb. Consil. 22. n. 18. & in paratit. ff. de iniur. n. 18. Hartm. Hartman. tit. 49. Obser. 3. n. 6. Vniuersa autem an iniuriarum actio civilis excludat criminalem, & quando civilis causa cum criminali concurrere possit, nec electione vnus altera consumatur, late & egreg. Tessaure. decis. 8. Hoc præterea addendum l. Aquil. actionem institutione prædictarum, non censeri sublatam, vt nec è conuerso nisi æstimatio damni intrinseci in actionem iniuriarum sit deducta Schneid. §. in summa nu. 3. Instit. de iniur. Wesemb. in par. ff. de od. n. 14. Hart. Hartman. in pract. obseruat. tit. 49. Obs. 3. numer. 10.

An autē consuetæ iniuriæ verbalis pœnæ, cuiari queant pœnitentiæ, caloris iracundiæ, alioue prætextu? & Vasq. illustr. controu. lib. 1. cap. 18. nu. 38. (vbi de iracundia agit) putat verius, non esse pœnitentiæ locum. Accedit Gail. lib. 1. obser. 106. n. 3. Papon vero in Arrest. Cur. Parisiens. iudicatum refert, ne quis facile ob lubricum linguæ infamiam subbeat. Quod Curia Brabantiæ non semel lecta est, Anton. Fab. ad tit. C. de iniur. de finit. 11. similiter prædictam reuocationem vsque ad litem contestationem admittit, sequitur Hieronym. Giaccharius in addit. ad Iul. Clar. li. 5. §. Iniuria ad verb. pœnitere. Clarus autem dicti loco nu. 16. versic. quarto. credit posteriores opiniones neque communes, neque veras: licet pœnitentiæ aliue excusationis prætextus quandoque prosint, vt iniurians mitius puniatur. Illustriss. Cardin. Tusch. Conclus. practic. tom. 4. lit. I. concl. 153. nu. 12. Et certe cū res perniciosi exempli foret, quod tri obolaris forte homo procacitate lingue probis & honestis viris laceffitis iudicia reuocatione eluderet, non videtur (pace tantorum Iuriconsultorum dixerim) iniqua Clari opinio saltem vt pœna inspecta qualitate rei & personarum Iniuriati & Iniurantis arbitrio Iudicis committatur: præsertim cum referente Iuliano Peleo Ad. Forens. lib. 8. act. 2. contrariū: Paponis Arrestis à Curia Parisiens. iudicatum sit, tametsi illa adducerentur. Ad que non insecitè Terentius in hecyr. act. 5. scen. 1. qui post factam iniuriam se expurger parum mihi profuit.

Num. 6.

Bartholus tamen querit an iniuriarum actione teneatur is qui alteri, verum crimen conuictio obiecerit? ira tandem rem ipsam distinguit, vt opinetur. &c.

Distinctionem Barth. sequuntur Gomez. lib. 3. var. resolut. cap. 6. num. 2. versic. dubium. Gail. lib. 2. obseruat. 99. Eman. Soar. in Theaur. recept. sent. dir. 1. nu. 85. & seq. Oldendorp. Class. 7. Act. 10. in intentione actoris. num. 6. Iul. Pac. in Epitom. iuris civil. disput. 16. n. 39. Wurmsler. lib. 1. Practic. obseruat. 47. obser. 6. Schneid. ad Instit. tit. de iniur. §. iniuria. nu. 6. Iul. Clar. lib. 5. §. iniuria. num. 15. vbi tamẽ illam de Iur. Canon. restringit, & prædicta Barth. distinctio ita demum procedit, modo crimen obiectum probetur Clar. & alij loc. cit. Sed quid si obiciens habeat pro se famam bene probatam? vtique condemnandus non est, tametsi probare nequeat verum esse quod per famam circumferatur: excusat enim fama à dolo & calumnia, & consequenter à pœna præsertim si ab egregijs personis, & fide dignis originem habuerit, ita Anton. Fab. tit. Cod. de Iniur. definit. 20.

Praua tamen intentione atque iniurandi animo, peccatum esse non omnino ab iniuriarum actione liberum.

Cum Couarr. sentit Grammat. decis. Neop. 37. per tot. & præsertim nu. 6. 7. 8. cui accedit Wesemb. & ab eo relatu in paratit. ff. tit. de iniur. n. 8. post medium.

Tertio ad præmissa.

Ad hæc nota, quod verba iniuriosa regulariter animo iniurandi prolata præsumantur, nisi contrarium probetur, si non conuictij. C. de iniur. gl. ab. d. in vbi probare Boss. tit. de iniur. nu. 1. Iul. Clar. lib. 5. sent. §. iniuria. versic. quarto. num. 12. Wesemb. in paratit. ff. tit. de iniur. nu. 8. circ. fin. Card. Tusch. in pract. obseruat. tom. 4. lit. I. conclus. 154. n. 14. & 18. & plures alij relati à Gail. lib. 1. obser. 106. nu. 1. vel coniecturis & præsumptionibus aliud concludit. Auctor hic. Cardin. Tusch. d. tom. 4. d. lit. I. conclus. 153. n. 11. & 13. Ioa. Fab. in breuiar. Cod. tit. de iniur. ad. l. si non conuictij. Sic iniuriarum non tenetur, qui in petitione hæreditatis aduersario suo natales, vel quod spiritus sit obicit, quia astruendū nis suis sui causa præsumitur id allegare, prædict. Card. d. loc. cit. 152. num. 21. Sed nec iniurandi animus inter cognatos & affines præsumitur. Menoch. lib. 5. præsumpt. 40. nu. 17. & 18. Wurms. in pract. obseruat. 47. obser. 10. nu. 2. nisi existet contraria efficitur coniectura, Menoch. lib. 5. præsumpt. 16. nu. 5. & 6. vel de atrocissimis iniurijs quæ sit. Wurms. d. loc. cit. In Magistris etiam & maioribus pro correctione, & contra iniuriam militat præsumptio Gail. lib. 2. obser. 106. nu. 6. Præterea quocumque verba vtriusque accipi possunt, toties ea in bonam partem interpretari debemus, & vt cuiusque delictum improprie debent, Ludou. decis. 4. n. 32. & 33. Barth. Consil. 108. Schneid. ad Instit. §. iniuria. nu. 11. de iniur. Poterit ei Iudex ex equitate, consideratis personis & iniuriæ circumstantijs, iuramentis purgationis reo deferre. Gail. d. obser. 106. nu. 3.

CAP. XII.

DE RATIONE COMPUTANDI TEMPORIS AB ANNO RVM NUMERO.

De subiecto huius capituli, & capit. 18. infra lib. 4. vide Verificationem seu Theoremata de anno ortus ac mortis Domini, à Laurentio Suslyga, Præfide. R. P. Ioanne Deckerio in disputationem adducta cum tabulâ Chronographicâ ibidem iuncta; à quo Deckerio absolutum de vniuersa Chronologia opus expectatur; Interim, ipsi licet quæ circa hanc materiam tractarunt Iosephus Scalliger in Eusebium & de emendatione temporum. Ioan. Mariana. tab. 5. & 6. Mattheus Beroaldus, Ioannes Lucidus. Item Francisc. Munnos de escobar I. C. Variar. Comput. cap. 21.

CAP. XIII.

DE ORATIONE INDEFINITA ET AN EA VNIVERSALIS VIM HABEAT.

Num. 5.

Quamobrem aliter ego verba I. C. interpretari conabor.

Hanc Couarr. interpretationem reprobat Vasq. lib. 2. controu. vs. freq. cap. 30. num. 36. vbi aliam assignat, aliumque intellectionem. l. 2. ff. de liber & posth. tradit.

Num. 6.

In materiâ necessariâ vel impossibili indefinitam æquipollere vniuersali.